

РЕШЕНИЕ

№ 14775

гр. София, 29.04.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 56 състав, в
публично заседание на 09.04.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Ситнилка

при участието на секретаря Макрина Христова, като разгледа дело номер **1502** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. 126 и сл. от Административно процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалбата на Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“ (ДПУСЯ), ЕИК[ЕИК], представлявано от изпълнителния директор чрез пълномощник юрк. В. против предписание по раздел V, т. 1 и т. 2 на Констативен протокол № 06-01-158/11.12.2024 г. от проверка и контрол на язовирна стена и съоръженията към нея и документацията за експлоатацията, издадено от длъжностни лица в РО НЯСС „Ю. България“ Офис Б. на Главна дирекция „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“ при Държавна агенция за метрологичен и технически надзор. Изложени са доводи за нищожност, поради липса на компетентност, алтернативно за незаконосъобразност, поради съществени нарушения на административно производствените правила и неправилно прилагане на материалния закон. Наличието на отменителното основание по чл. 146, т. 3 от АПК се обосновава с предходно издадени предписания с аналогично съдържание, чието изпълнение е спряно на основание чл. 166, ал. 1 от АПК, поради оспорването им по съдебен ред. Като нарушение се изтъква и липсата на уведомяване на ДПУСЯ за откриване на производството по чл. 190а, ал. 1, т. 3 от ЗВ и предстоящото издаване на административен акт с подобно съдържание, възлагащ изпълнението на задължение. Предприятието, в качеството си на страна, не е взело участие в производството по издаване на акта чрез надлежно упълномощен представител. От друга страна се изтъква, че административният орган е издал оспорените предписания в противоречие с чл. 27, ал. 2, т. 2 от АПК, тъй като към датата на неговото издаване е налице висящо съдебно производство по оспорване на предходно издаден констативен протокол №06-01-63/15.05.2024 г. Не на последно място, се изтъква липсата на материална компетентност на органа, издал

оспорените и обективирани в констативния протокол задължителни предписания, поради обстоятелството, че съгласно извършената класификация на язовир „Кафалъ гьол -108“ и на основание чл. 141а, ал. 3 от Закона за водите същият не подлежи на контрол по реда на този закон и Наредбата за условията и реда за осъществяване на техническата и безопасна експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях именно поради наличието на едно от условията, изключващи контрола. Претендира се отмяна на оспореното предписание и присъждане на разноски.

Ответниците – длъжностни лица в Регионален отдел „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях „Ю. България“ офис Б., чрез процесуалния си представител изразяват становище за неоснователност на жалбата по съображения, подробно изложени в депозираното по делото писмено становище. Молят съда да постанови решение, с което да отхвърли жалбата. Претендират юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд София-град, като взе предвид изложеното в жалбата и представените по делото писмени доказателства, прие за установено от фактическа страна следното:

На основание чл. 139а, ал. 6 във връзка с чл. 19б, ал. 3 от ЗВ, язовир „Кафалъ гьол-108“, съставляващ поземлени имоти с идентификатори 17909.160.103, 17909.160.104, 17909.160.105, 17909.160.106, 17909.160.107 и 17909.160.108 по КККР на [населено място], [община] е предоставен за управление на Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“.

На 11.12.2024 г. инспектори в РО НЯСС „Ю. България“, Офис Б. са извършили проверка на язовир „Кафалъ гьол-108“. Констатирано е, че короната, въздушният и водният откос, както и основния преливник и отводящ канал са гъсто обрасли с храстовидна и дървесна растителност, поради което е невъзможно извършването на обход и оглед на съоръженията за обследване на техническото им състояние. Относно основния изпускател е установено, че няма монтиран спирателен кран на изхода на тръбата, а изходната тръба е частично затлачена. Съгласно изготвения анализ на собственика: основният изпускател е тръбен с диаметър Ф300мм, установено е наличие на входна шахта, която е с нарушена конструкция, частично запълнена със земна маса; язовирът се пълни с помпена деривация, която е разрушена. Резултатите от проверката са обективирани в Констативен протокол № 06-01-158/11.12.2024 г. В раздел V, т. 1 са дадени следните предписания по техническата документация: Да извърши геодезическо заснемане на язовира (височина на стената, откоси, характерни коти, съоръжения) и Изготвяне на инвестиционен проект – заснемане, който да бъде одобрен по реда на чл. 145, ал. 5 от ЗУТ. В раздел V, т. 2 са дадени следните предписания по осъществяване на безопасна техническа експлоатация: „Да се почисти язовирната стена (корона, воден и въздушен откос) от храстовидна и дървесна растителност“ и „Изготвяне на характеристични криви за залетите площи и завирените обеми, същите да се отразят в инструкцията за експлоатация на язовира“. Определен е срок:12.05.2025 г.

За проверката ДПУСЯ е уведомено с писмо №85-00-1020/06.12.2024 г.

В административната преписка е приложен предходен Констативен протокол №06-01-63/15.05.2024 г. от проверка и контрол на язовирна стена и съоръженията към нея и документацията за експлоатация на язовир „Кафалъ гьол - 108“, в раздел V, т. 1 и т. 2 на който е дадено аналогични предписания със срок на изпълнение 25.11.2024 г.

С оглед възражението, изложено в жалбата за незаконосъобразност на оспорения административен акт, поради висящо съдебно производство по оспорване на Констативен протокол №06-01-63/15.05.2024 г. от настоящият съдебен състав е извършена служебна проверка, въз основа на която е установено следното, че по депозирана от ДПУСЯ жалба е образувано адм.

д. № 6872/2024 г. по описа на Административен съд София- град, по което е постановено решение № 3905/05.02.2025 г., с което е отхвърлена жалбата. Срещу решението е подадена касационна жалба на 25.02.2025 г.

Техническото състояние на язовира е констатирано и с протокол № БТ-КАФАЛЪ ГЪОЛ -108-001 от 19.04.2024 г., протокол № 08-БТ-КАФАЛЪ ГЪОЛ -108-002 от 22.10.2024 г. и Анализ на техническото състояние от 2024 г., изготвени от ДПУСЯ. Видно от същите, язовир „Кафалъ гъол - 108“ е класифициран съгласно чл. 141а от ЗВ като малък язовир с предназначение за напояване. Степента на потенциална опасност, според класификацията по степен на потенциална опасност съгласно чл. 141б от ЗВ е определена като трета ниска степен.

Със заповед № 2010-181/23.03.2023 г. на председателя на ДАМТН са оправомощени длъжностни лица от ГД „НЯСС“, които да контролират предписанията на комисиите по чл. 138а, ал. 3 от ЗВ, да контролират мерките за осигуряване на изправното техническо състояние язовирните стени и съоръженията към тях и за безопасната им експлоатация и т.н.

С оглед така установеното от фактическа страна настоящият съдебен състав обосновава следните правни изводи:

Жалбата е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА, като подадена в срок, от легитимирано за това лице и срещу подлежащ на оспорване индивидуален административен акт.

Разгледана по същество жалбата е НЕОСНОВАТЕЛНА по следните съображения:

С оглед проверката по чл. 168 от АПК следва да се отбележи, че оспореният акт е постановен от компетентен орган по смисъла на чл. 190а, ал. 1, т. 3, вр. чл. 190, ал. 4 от ЗВ - длъжностни лица в РО „НЯСС Ю. България “ - офис Б. на ГД „НЯСС“ към ДАМТН, които видно от т. 46 и т. 49 от Заповед № 2010-181/23.03.2023 г. на председателя на ДАМТН са оправомощени да дават задължителни предписания на собствениците на язовирни стени и/или съоръженията към тях, както и да определят срок за тяхното изпълнение. Според чл. 190а, ал. 1, т. 3 от Закона за водите (ЗВ) председателят на ДАМТН или оправомощените от него длъжностни лица по чл. 190, ал. 4 имат право да дават предписания на собствениците на язовирни стени и/или на съоръженията към тях съобразно правомощията си по този закон и наредбата по чл. 141, ал. 2, както и да определят срок за тяхното изпълнение. Аналогична е разпоредбата на чл. 117, т. 3 от Наредбата за условията и реда за осъществяване на техническата и безопасната експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях и за осъществяване на контрол за техническото им състояние (Наредбата), според която при изпълнението на правомощията по чл. 116 контролните органи от ДАМТН имат право да дават предписания на собствениците на язовирни стени и/или съоръженията към тях съобразно правомощията си по Закона за водите и тази наредба, както и да определят срок за тяхното изпълнение. Съгласно чл. 10, ал. 4 ЗВ политиката, свързана с контрола върху техническото състояние и безопасната експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях, се осъществява от председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор. Съобразно чл. 140, ал. 2, т. 1 ЗВ председателят на ДАМТН или оправомощени от него длъжностни лица осъществяват контрол за изпълнение на дейностите по чл. 138, ал. 4, т. 8 ЗВ, а именно изпълнение на мерки за поддържане на язовирните стени и съоръженията към тях в изправно техническо състояние и осигуряване на безопасната им експлоатация. Това налага извод, че за председателя на ДАМТН и за оправомощени от него длъжностни лица са налице законодателно уредени правомощия в чл. 140, ал. 2, т. 1 вр. чл. 138, ал. 4, т. 8 ЗВ, касаещи извършване на контрол по техническото състояние на язовирните стени, а според чл. 190а, ал. 1, т. 3 ЗВ могат да се дават предписания по повод осъществяване на тези правомощия. Именно в съответствие с контролните им правомощията е дадено оспореното предписание, насочено към осъществяване на безопасна техническа експлоатация - да се да се възстанови техническата

изправност на основния изпускател. В тази връзка не се констатира порок на предписанието по чл. 146, т. 1 от АПК.

Съгласно чл. 141, ал. 1, т. 1 ЗВ, всички собственици на водностопански системи и хидротехнически съоръжения, включително на язовирни стени и/или съоръженията към тях, са длъжни да осигурят поддържането им в техническа изправност. В частност, жалбоподателят е държавно предприятие, чиито основен предмет на дейност е комплексното управление на язовири – чл. 139а, ал. 1 и ал. 3 ЗВ. Тълкуването в съответствие с чл. 46, ал. 1 ЗНА налага извода, че предприятието дължи да осигури техническа изправност на управляваните от него язовири. Така предписаното от закона тълкуване означава и, че разпоредбата на чл. 141а, ал. 3 ЗВ не изключва правомощието на лицата по чл. 190, ал. 4 ЗВ да дадат предписания от вида на процесните в случай, че установят несъответствие на конкретен обект с изискванията, установени в ЗВ и подзаконовите нормативни актове по прилагането му. Така, изрично в чл. 108, ал. 3, т. 2 от Наредбата е посочено, че ДАМТН извършва проверки на техническото състояние и безопасната експлоатация на язовирните стени и съоръженията към тях веднъж на три години, когато язовирът е с ниска степен на потенциална опасност. По-специално относно чл. 141а, ал. 3 ЗВ следва да се отбележи и, че тя следва да бъде тълкувана в съответствие както с целта на закона, така и със следващата ал. 4, съгласно която: „За техническата изправност и безопасната експлоатация на язовирите по ал. 3 отговарят собствениците. Те не са длъжни да възлагат стопанисването, поддържането и осъществяването на техническата експлоатация на язовирната стена и съоръженията към нея на лице, което отговаря на изискванията за оператор на язовирна стена“. Това означава, че изключението по чл. 141а, ал. 3 ЗВ не се отнася до изваждане на посочените язовири изобщо извън обхвата на контрол и задължения на собствениците, а последните имат възможността да изпълняват задълженията си посредством лица, които могат и да не отговарят на специалните изисквания за оператор на язовирна стена. Неговите задължения и отговорности са установени в Наредбата – чл. 138в, ал. 5 ЗВ. Систематичното тълкуване на ал. 3 и ал. 4 на чл. 141а ЗВ налага извода, че собственикът на язовира може да възложи изпълнението на дейностите, необходими за поддържане на съоръжението в изискуемото състояние и на лице, което не е хидроспециалист, съответно - не разполага с такъв служител. Дори да се приеме, че язовирът е малък и с ниска опасност, тези му свойства не освобождават собственика от задължението да го поддържа в изправност. Същите задължения предприятието има и като собственик на основание чл. 7 и чл. 54 от Наредбата.

С оглед изложеното неоснователно е възражението за липсата на материална компетентност на органа, издал оспорените и обективирани в констативния протокол задължителни предписания, поради обстоятелството, че съгласно извършената класификация на язовир „Кафалъ гьол -108“ и на основание чл. 141а, ал. 3 от Закона за водите същият не подлежи на контрол по реда на този закон и Наредбата за условията и реда за осъществяване на техническата и безопасна експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях.

Оспореният акт е издаден в писмена форма и съдържа нормативно установените в чл. 59, ал. 2 от АПК реквизити. Посочени са обективно и пълно фактическите основания за неговото постановяване, а именно: констатирана неизправност на основния изпускател. Волята на административния орган е ясно изразена, не съществуват пропуски или грешки, което е предпоставка за правилното упражняване на съдебния контрол за законосъобразност и осигурява възможност на оспорващия да организира адекватно защитата си във висящия съдебен процес. В тази връзка не се установява порок във формата по смисъла на чл. 146, т. 2 от АПК, който да обуславя отмяна на акта.

В хода на административното производство не са допуснати съществени нарушения на

административно производствените правила от категорията на съществените. Преценката на административния орган в случая е направена, след като са обсъдени всички релевантни за случая факти и обстоятелства в изпълнение на разпоредбите на чл. 35 и чл. 36 АПК, изискващи индивидуалният административен акт да се издава, след като се изяснят фактите и обстоятелствата от значение за случая. Съобразно служебното начало в административния процес, административният орган е извършил надлежна проверка на място, на която е установено наличието на неизправност в техническата документация и техническата експлоатация. Посоченото е довело до правилно установяване на релевантните за случая факти. Не е нарушено и накърнено правото на защита на оспорващия в хода на производството. За предстоящата проверка собственикът на язовира е уведомен с нарочно писмо №85-00-1020/06.12.2024 г., в което изрично е приканен на определи служители, които да присъстват на проверките, съвместно с представители на РО НЯСС ЮИБ в качеството им на представители на ДПУСЯ. Това, че собственикът не се е възползвал от предоставената му възможност не може да се квалифицира като нарушение на административно производствените правила в каквато насока са изложени доводи в жалбата.

Оспорения административен акт е издаден и при правилно прилагане на материалния закон. Съгласно чл. 190а, ал. 1, т. 3 ЗВ председателят на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор или оправомощените от него длъжностни лица имат право да дават предписания на собствениците на язовирни стени и/или на съоръженията към тях съобразно правомощията си по този закон и наредбата, както и да определят срок за тяхното изпълнение. Според чл. 4, ал. 1 от Наредбата собственикът на язовира стопанисва, поддържа, организира, провежда, ръководи и осъществява техническата и безопасната му експлоатация и опазването на околната среда. Съгласно чл. 7 от Наредбата собственикът отговаря за изпълнението на всички изисквания по ЗВ и за осигуряването на безопасна експлоатация на язовирите. В случая ДПУСЯ е адресат на посочените норми, тъй като според чл. 139д ЗВ при осъществяването на своята дейност има правата и задълженията на собственик на язовирните стени и съоръженията към тях. Съгласно разпоредбата на чл. 106, ал. 1 от Наредбата, собствениците на съществуващи язовири (с изключение на посочените по чл. 3, ал. 2), намиращи се в експлоатация, за които няма проектна документация и липсват данни за размерите на язовирната стена, за завирения обем на водохранилището, параметрите и пропускателната способност на облекчителните съоръжения, водосборния басейн, извършват: 1. геодезическо заснемане на язовира (височина на стената, откоси, характерн коти, съоръжения); 2. изготвяне на инвестиционен проект - заснемане, който да бъде одобрен по реда на чл. 145, ал. 5 от Закона за устройство на територията; 3. изготвяне на характеристичните криви за залетите площи и завирените обеми на водохранилището; 4. определяне на площта и основните физико-географски характеристики на водосборния басейн, пълнеща деривация; 5. привеждане на язовира в съответствие с изискванията на Наредба № 7 от 2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони. Именно в тази връзка са предписанията по т. 1, т. 1 – 3 и т. 2. 2. от КП № 06-01-63/15.05.2024 г. и целят да задължат собственика на язовира да възложи изготвянето на съответната проектна документация. В глава Втора, Раздел I от Наредбата са регламентирани изисквания за гарантиране сигурността на язовирите,

язовирните стени и съоръженията към тях в условията на експлоатация. Короната, водният и въздушният откос са елементи от язовирната стена. В случая всички елементи са гъсто обрасли с храстовидна и дървесна растителност. Нарушаването на повърхността на насипните язовирни стени, както и наличието на дървесна и храстовидна растителност е изрично забранено от разпоредбата на чл. 144, ал. 2 във вр. ал. 1 от ЗВ. Видно от констатациите на проверяващите основният изпускател е тръбен, с диаметър ϕ 300 мм, като е установено наличие на входна шахта с нарушена конструкция, частично запълнена със земна маса. Обрастването на въздушния, водния откос на язовирната стена с дървета и храсти, води до нарушаване на целостта на насипа, увеличаване на филтрацията на вода през нея, вследствие на което може да се наруши устойчивостта и сигурността на хидротехническото съоръжение. Когато откосът е обрасъл с храстовидна и дървесна растителност не може да се установи има ли филтрация на вода или деформация на откоса. Гъстата храстовидна и дървесна растителност следва да бъде премахната, а действията за това се определят като едно обичайно поддържане на обекта и са свързани със задълженията да се полага грижата на добър стопанин. Видно от посочения анализ за техническото състояние, за поддържане на нормалната експлоатация е прието, че в инструкцията за експлоатация на язовира следва да се отразят характеристикните криви за залетите площи и завирените обеми. Следователно, предписанията, дадени в оспорения констативен протокол, са в съответствие с материалния закон.

Оспореният административен акт съответства и на целта на закона. Законодателят е преценил, че е от особено важно обществено значение спазването на изискванията за гарантиране сигурността на язовирите, язовирните стени и съоръженията към тях. Целта на ЗВ е да се предотвратят или намалят вредните последици за човешкия живот и здраве и околната среда, като тази цел се постига именно чрез извършване на контрол за техническото състояние и безопасната експлоатация на язовирните стени и съоръженията към тях. Собственикът на язовира е задължен да го поддържа в изправно техническо състояние, което да осуетява по всякакъв начин настъпването на наводнения и други неблагоприятни вредни последици, пряко застрашаващи здравето и живота на гражданите и целостта на техническата инфраструктура.

Неоснователни са доводите изложени в жалбата за допуснато нарушение на чл. 27, ал. 2, т. 2 от АПК, състоящо се в издаване на индивидуален административен акт при висящо производство по предходно издаден административен акт с идентичен предмет и страни (Констативен протокол № 06-01-63/15.05.2024 г.). Нормата на чл. 27, ал. 2, т. 2 от АПК определя като недопустимо образуването на последващо производство за издаване на административен акт при висящо административно производство със същия предмет и пред същия орган, при участието на същите страни, независимо дали е във фазата на издаване или оспорване. В настоящият

случай не се констатира пълна идентичност относно предмета. Оспореното в настоящото съдебно производство задължително предписание фактически изменя предходното в частта му, в която е определен срок за неговото изпълнение. Налице е и отлика във времето на извършване на констатациите. В тази връзка следва да се отбележи, че съгласно чл. 137 от Закона за водите защитата от вредното въздействие на водите е оперативна и постоянна, а според нормата на чл. 138, ал.1, т.8 от същия закон постоянната защита включва изпълнение на мерки за поддържане на язовирните стени и съоръженията към тях в изправно техническо състояние и осигуряване на безопасната им експлоатация. Съгласно чл. 190а, ал. 2 и ал. 4 от Закона за водите собствениците на язовирни стени и съоръжения към тях са длъжни да изпълняват предписанията по ал. 1, т. 3 и по чл. 138а, ал. 3, т. 5 ЗВ. Те уведомяват писмено председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор за изпълнението им в определения за това срок. Недопустимо е неизпълнението на вменено от страна на закона задължение да влече благоприятни за нарушителя последици, вкл. отмяна на издадени административни актове, целящи спазване на задълженията от страна на стопаните на язовири.

По тези съображения настоящият съдебен състав намира, че спрямо оспорения административен акт не е налице което и да е от основанията по чл. 146 от АПК за незаконосъобразност, налагащи неговата отмяна.

При този изход на спора разноските се поставят в тежест на жалбоподателя. На основание чл. 143, ал. 3 АПК жалбоподателят следва да заплати на ответника юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лева, определено съгласно чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ във връзка с чл. 37 от Закона за правната помощ.

Предвид така изложените мотиви и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София- град, 56-ти състав

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“, ЕИК[ЕИК], представлявано от изпълнителния директор чрез пълномощник юрк. В. против предписание по раздел V, т. 1 и т. 2 на Констативен протокол № 06-01-158/11.12.2024 г. от проверка и контрол на язовирна стена и съоръженията към нея и документацията за експлоатация, издадено от длъжностни лица в РО НЯСС „Ю. България“ Офис Б. на Главна дирекция „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“ при Държавна агенция за метрологичен и технически надзор.

ОСЪЖДА Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“, ЕИК[ЕИК] да заплати на Държавна агенция за метрологичен и технически надзор разноски по делото в размер на 100 (сто) лева.

СЪДИЯ: